

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De President van de Algemene Rekenkamer
De heer drs. A.P. Visser
Postbus 20015
2500 EA Den Haag

**Directie Financieel
Economische Zaken**

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001858272854000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/Inv

Datum

Betreft Bestuurlijke reactie op het Rapport bij het jaarverslag 2020 van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en het Diergezondheidsfonds

Ons kenmerk
FEZ / 21101597

Uw kenmerk

Bijlage(n)

Geachte heer Visser,

Met belangstelling heb ik kennis genomen van uw Rapport bij het Jaarverslag 2020 van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) en het Diergezondheidsfonds (DGF), waarop ik hieronder reageer. In mijn reactie ga ik in op de bevindingen en aanbevelingen bij de bedrijfsvoerings- en beleidsonderwerpen.

Bedrijfsvoeringsaspecten

Ik ben verheugd dat u constateert dat in het roerige jaar 2020 de coronacrisismaatregelen beheerst zijn uitgevoerd en dat de reguliere bedrijfsvoering ook is verbeterd.

Autorisatiebeheer Oracle EBS

U geeft aan dat het autorisatiebeheer van het financiële systeem dat het ministerie van EZK en LNV gebruiken, Oracle EBS, onvoldoende op orde is en beveelt mij aan dit op orde te brengen. In 2020 zijn maatregelen getroffen om de tekortkomingen in het autorisatiebeheer op te lossen. Ik zal deze in 2021 samen met de minister van EZK voortzetten en met de dienstonderdelen afspraken maken om de beheersmaatregelen aantoonbaar en controleerbaar uit te voeren.

Subsidiebeheer

U geeft aan dat de werking van het reviewbeleid is aangetoond. U vraagt daarbij nog aandacht voor een zichtbare audittrail in het subsidiedossier bij de opvolging van de ADR-bevindingen en eventuele herstelacties. Ik neem deze aanbeveling over en zal bij een review met een ontoereikend oordeel dan wel een risicogerichte review de implicaties van de ADR-bevindingen en de verdere afwikkeling hiervan in het subsidiedossier vast laten leggen. De wijze van vastlegging zal betrokken worden bij het nieuwe documentaire informatiesysteem.

Verder noemt u nog een drietal aandachtspunten voor een verdere verbetering van het subsidiebeheer die ik samen met de minister van EZK op zal laten pakken. Ik zal daarbij de leidraad met afspraken over de stukken die minimaal in het

dossier moeten zitten, inclusief gebruik van standaardmodellen, de wijze van archivering en de vastlegging van afwijkingen blijvend onder de aandacht brengen. Ten aanzien van het aandachtspunt voor het doorschuiven van resterende middelen naar een volgende periode vindt er reeds overleg plaats met de betrokken partijen om tot een besluit te kunnen komen.

Financiële projectbeheersing INSPECT

Ik ben verheugd dat u heeft vastgesteld dat de toerekening van INSPECT aan de basisvoorzieningen op een transparante wijze is uitgevoerd en dat de onvolkomenheid die u vorig jaar heeft vastgesteld is opgelost. De financiële projectbeheersing die de NVWA heeft opgezet voor de basisvoorzieningen wordt sinds het vaststellen van het IV/ICT-actieplan toegepast voor alle zelfontwikkelde ICT-systemen binnen de NVWA. In combinatie met een systematiek van vernieuwing in kleine en beheersbare stappen levert dit een solide aanpak op voor de verdere IV/ICT-ontwikkeling bij de NVWA.

Tegemoetkoming land- en tuinbouwondernemers COVID-19

Zoals u aangeeft is er in de beginperiode van de coronacrisis een ongekende prestatie geleverd door het hele kabinet. In korte tijd is een fors steunpakket opgetuigd om ondernemers te helpen de eerste urgente fase door te komen en werkgelegenheid zoveel mogelijk te behouden. De situatie was urgent en zonder precedent. De overheidsmaatregelen om de verspreiding van COVID-19 tegen te gaan waren ingrijpend en niemand had zich hierop kunnen voorbereiden. Terecht wijst u op het belang om ook in crisistijd voldoende aandacht te hebben voor andere steunmogelijkheden voor ondernemers. Daarbij was de urgentie dermate groot, dat de balans is gezocht tussen snelheid en zorgvuldigheid. Dat geldt voor alle regelingen, maar in het bijzonder ook voor de Tegemoetkoming land- en tuinbouwondernemers COVID-19.

Half maart was het perspectief van een aantal land- en tuinbouwsectoren somber. Doordat in meerdere landen binnen en buiten de Europese Unie lock-downs werden afgekondigd en ook in Nederland maatregelen werden getroffen als de sluiting van de horeca, was er sprake van acute vraaguitval. Op de bloemenveiling in Aalsmeer bleef in korte tijd 70% van de geleverde bloemen over en moesten deze worden 'doorgedraaid'. Bestellingen voor pot- en perkplanten en bollen werden afgezegd. Ook in het horecasegment werden gespecialiseerde tuinders en telers van fritesaardappelen hard getroffen. Doordat dit net in de periode van het hoogseizoen viel, raakte dit het hele sierteeltcomplex hard, en daar kwam snel het horeca-segment bij. Het hele complex van telers tot en met veiling is in grote mate van elkaar afhankelijk, waarbij het omvallen van een van de schakels in de keten, het hele complex extra zou kunnen schaden. Tegelijk stapelden overheidsmaatregelen in verschillende landen zich op en het was niet te voorspellen op welke wijze deze crisis zich zou ontwikkelen.

Dat is de context waarbinnen deze regeling tot stand is gekomen en interdepartementaal werd afgestemd om de economie en werkgelegenheid zoveel mogelijk te steunen en de integraliteit tussen regelingen onderling in deze hectische beginperiode zo zorgvuldig mogelijk te bewaken. Deze regeling was bedoeld voor het verlenen van steun in een crisissituatie en niet om de omslag naar kringlooplandbouw te versnellen. Er werd beoogd de kerngezonde bedrijven

door de kritische fase van de crisis heen te helpen, zodat de sector ook na de crisis kan blijven investeren in de grote maatschappelijke uitdagingen waar zij voor staat, zoals de energietransitie en weerbare teelten.

In de eerste urgente periode bleek dat de regelingen als NOW1 en TOGS onvoldoende soelaas boden voor sectoren die met een piekseizoen te maken hadden. Daarop heeft het kabinet besloten voor sommige deelsectoren die hard werden getroffen, in dit geval de land- en tuinbouw, een aanvullende regeling uit te werken. Om de noodzaak aan de praktijk te toetsen zijn veel cijfers verzameld om een goed beeld te krijgen van de situatie. Zo zijn omzetcijfers van sectorpartijen bekeken, heeft WEcR onderzoek gedaan en zijn cijfers van banken geraadpleegd. De gemaakte afwegingen zijn niet formeel middels het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK) vastgelegd. Ik deel dat dit wenselijk was geweest, tegelijk was de situatie zo urgent dat daar onvoldoende tijd voor bestond en snelheid geboden was.

U heeft geconstateerd dat ik de Eerste Kamer niet tijdig heb geïnformeerd over het in uitvoering nemen van de regeling. Ik neem uw constatering ter harte en zal hier alert op zijn. Dit heeft er bijvoorbeeld toe geleid dat bij de eerste incidentele suppletoire begroting van dit jaar de Eerste Kamer schriftelijk is geïnformeerd.

U beveelt aan het reviewbeleid voor de Regeling tegemoetkoming land- en tuinbouwondernemers COVID-19 verder uit te werken. Ik neem deze aanbeveling deels over en zal accountantsproducten die bij deze regeling gevraagd worden betrekken in de selectie van de reviews 2021 en de uitgangspunten hierbij uitwerken. Ten aanzien van de derdenverklaringen zal ik geen reviews uit laten voeren. Het vragen van een derdenverklaring bij subsidievaststellingen onder de € 125.000 is al een verzwaring ten opzichte van het uniform subsidiekader. Een verdere verzwaring is niet gewenst. Daarnaast is de toegevoegde waarde van een review beperkt daar er geen protocol of standaarden van toepassing zijn waar bij de review op getoetst kan worden.

Ruimen van met corona besmette nertsen

Naar aanleiding van de ruiming van de nertsen beveelt u aan om voor de toekomst uitgangspunten vast te stellen als er sprake is van ruiming van dieren die gehouden worden boven het wettelijk toegestane aantal dieren. Ook beveelt u aan uitgangspunten vast te stellen voor de ruiming van dieren bij sectoren die niet bijdragen aan het DGF en voor de inzet van sectoren of bedrijven voor het verrichten van werkzaamheden bij ruiming. Tenslotte beveelt u aan om bij inkopen ten behoeve van de bestrijding te allen tijden zorg te dragen voor een deugdelijke motivering en vastlegging in de inkoopdossiers, ongeacht de gekozen aanbestedingsprocedure.

Ten aanzien van het uitkeren van een tegemoetkoming in de schade voor dieren die boven het maximum toegestane aantal worden gehouden is er, zoals u in uw rapport ook weergeeft, nu geen wettelijke grondslag om op de tegemoetkoming te korten. Ik neem de aanbeveling op dit punt over en zal onderzoeken of het mogelijk is hier in de toekomst anders mee om te gaan. Dit zal echter een wetswijziging vergen en betreft nieuw beleid, en het zal daarom aan het nieuwe

kabinet zijn om een eventueel voorstel tot wijziging van de Wet dieren op dit punt voor te stellen.

Ons kenmerk
FEZ / 21101597

In mijn antwoord op vraag 25 over de tweede suppletoire begroting LNV 2020 van 11 december 2020¹ heb ik het uitgangspunt ten aanzien van sectoren die niet bijdragen aan het DGF reeds uiteengezet. Uit de wet volgt dat eigenaren van dieren die geruimd worden een tegemoetkoming ontvangen, ongeacht de vraag of ze bijdragen aan het DGF. In de wet is ook geregeld dat houders van diersoorten die nog niet bijdragen aan het DGF wel kunnen worden aangewezen voor betaling van diergezondheidsheffing indien daar noodzaak toe bestaat. Bij het nemen van een dergelijk besluit zal een afweging worden gemaakt van alle relevante factoren. Omdat er bij de nertsen gelijktijdig met de dierziektebestrijding gewerkt werd aan een beëindigingsregeling, heb ik bij deze sector geen gebruik gemaakt van deze mogelijkheid.

In het kader van crisisparaatheid heb ik diverse (waakvlam)contracten gesloten voor diensten en producten waarvan er een redelijke kans is dat de inzet van die diensten en producten tijdens dierziekte-uitbraken nodig is. Normaal gesproken kunnen deze contracten dan ook door de NVWA benut worden voor uitvoering van ruiming. In geval van de ruiming van de nertsen is er, onder andere uit het oogpunt van dierenwelzijn, voor gekozen de nertsenhouders en hun personeel in te huren voor uitvoering van de ruiming. De inzet van de houders en hun personeel bij ruiming is een uitzonderlijke situatie. Ik onderschrijf echter wel dat het voor de toekomst goed is hier uitgangspunten voor vast te stellen en neem deze aanbeveling dan ook over.

Ten aanzien van de vastlegging van de gekozen aanbestedingsprocedure wil ik benadrukken dat tijdens een uitbraak het zo spoedig mogelijk kunnen uitvoeren van alle nodige maatregelen de hoogste prioriteit heeft. Ik constateer dat u begrip toont voor dergelijke situaties. Ik onderschrijf uiteraard dat het van belang is ook in dergelijke situaties aandacht te houden voor juiste dossiervorming. Het IUC EZK is op de hoogte gesteld van de aanbeveling op dit punt en heeft aangegeven zorg te dragen voor een deugdelijke dossiervorming.

Uitvoerbaarheid coronacrisismaatregelen

Ik ben blij dat u constateert dat het ministerie, en met name RVO, in korte tijd een adequate IT-ondersteuning heeft kunnen opzetten voor de uitvoering van de coronasteunmaatregelen.

Terecht wijst u erop dat na de hectiek van de eerste fase van coronamaatregelen er nu aandacht moet zijn voor de structurele borging van de werking van de betreffende IT-systemen in het beheer en de beveiliging van de met elkaar samenhangende IT-componenten. Uw aanbeveling inzake de belangrijke IT-beheersprocessen neem ik over. RVO is zich hier goed van bewust en zal dit samen met DICTU oppakken. De eerste stappen zijn daarvoor al gezet.

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/12/11/beantwoording-kamervragen-over-de-tweede-suppletoire-begroting-lnv-2020>

Controlebeleid vergoeden varkensrechten

Naar aanleiding van uw aanbeveling heb ik RVO gevraagd een volledige procesbeschrijving op te stellen voor de vergoeding van de varkensrechten in het kader van de Subsidieregeling sanering varkenshouderijen. RVO heeft dit opgepakt en zal bij de uitvoering van eventuele nieuwe beëindigingsregelingen deze aanbeveling ter harte nemen.

Retributieproces NVWA

Ik herken uw constatering dat een volledige set van procesbeschrijvingen van het retributieproces bij de NVWA ontbreekt en dat de NVWA sinds 2017 over dit onderwerp met de ADR in gesprek is. De reden hiervoor is dat voor veel van de oude en complexe systemen van de NVWA geen documentatie (meer) voor handen is en ook niet meer is te reproduceren. In combinatie met het vooruitzicht op het ICT-systeem INSPECT is destijds daarom besloten om niet te investeren in het opstellen van procesbeschrijvingen.

Om de volledigheid en juistheid van omzet derden te borgen is wel het volledige retributiesysteemlandschap schematisch in kaart gebracht en is een programma met alternatieve controlemaatregelen (data-analyse, steekproeven, e.d.) uitgewerkt en uitgevoerd. Daarnaast zijn in het kader van de jaarrekeningcontrole 2020 diverse controles uitgevoerd rond de grootste omzetstroom in het retributielandschap en zijn aanwezige beheersmaatregelen beschreven.

Bij de vernieuwing van het ICT-landschap in de komende jaren zullen voor ieder nieuw systeem in het retributielandschap de beheersmaatregelen direct worden uitgewerkt in procesbeschrijvingen. Tot dat alle oude ICT-systemen zijn vervangen wordt de volledigheid en juistheid van omzet derden geborgd met een set van controlemaatregelen, waaronder data-analyse en steekproeven, die ieder jaar verder verfijnd en versterkt zal worden. Op deze manier verwacht ik een passende invulling te geven aan uw aanbeveling.

Vastleggen van besluiten

Ik herken mij in het geschetste beeld dat het vastleggen van besluiten – zeker in tijden van crisis – een aandachtspunt is. Juist daarom heb ik daar na de eerste hectische periode van de coronacrisis extra inzet op gepleegd, zoals benoemd in het rapport. Gezien het grote belang dat ik hecht aan een goede informatiehuishouding ben ik, in navolging van het rijksbrede plan 'Open op Orde', het programma 'Transparantie in Informatie' gestart. Onderdeel van dit programma betreft het structureel verbeteren van de informatiehuishouding, waartoe in juli 2021 een verbeterplan wordt opgeleverd. Ten behoeve van dit verbeterplan voer ik de komende periode een verkenning uit waarin de door u aanbevolen risicoanalyse en de traceer- en beheersbaarheid worden meegenomen. Daarnaast werk ik aan de komst van een nieuw systeem als deel van de structurele oplossing, zoals ook benoemd in het rapport.

Back-up en recovery (DICTU)

U beveelt aan om periodiek restore-testen uit te voeren en verder invulling te geven aan het continuïteitsbeheer. In het tweede kwartaal van 2021 gaat DICTU de brede kaders voor herstelbaarheid/back-up en restore opstellen. Deze actie is reeds gestart. DICTU (als ICT leverancier) en RVO (als eigenaar van de

applicatieketens) stemmen dit kader gezamenlijk af. Dit mede om het testen en het toezien op het volgen van de kaders van de betreffende applicatieketens in te richten. Ik wil benadrukken dat er, ondanks dat het back-up en recoverybeleid van DICTU momenteel een actualisatieslag behoeft, altijd een back-up van data beschikbaar is en restore van data altijd mogelijk is.

IT-landschap NVWA

Met betrekking tot de doorontwikkeling van het IT-landschap heeft de NVWA, naast het door u genoemde IV/ICT-actieplan, een strategische nota voor het applicatielandschap in ontwikkeling. Met deze nota geeft de CIO van de NVWA de (strategische) keuzes en richtinggevend kaders aan waarlangs het applicatielandschap van de NVWA zich de komende jaren gaat ontwikkelen. Deze kaders zijn per direct van toepassing en worden waar mogelijk meegenomen in reeds lopende trajecten. Met het opstellen van de strategische nota neemt de NVWA de adviezen van het BIT ter harte. De ontwikkeling van de nota is in nauwe samenspraak met het CIO-office van het ministerie tot stand gekomen.

Informatiebeveiliging

Ik ben blij om te lezen dat u concludeert dat het departement de risico's op het gebied van informatiebeveiliging voldoende beheerst. Goede en betrouwbare informatiebeveiliging is voor mij van groot belang, vooral nu de cyberaanvallen steeds dreigender worden. Ik hoop deze positieve resultaten in 2021 verder te kunnen voortzetten. Ik erken dat de aanbeveling over het vaststellen van de richtlijnen voor incidentmanagement deels is opgevolgd. De richtlijn is reeds opgesteld en ik ben voornemens om dit document alsnog vast te stellen in 2021.

Beleidsonderwerpen

Landbouwvrijstelling

U beveelt mij aan een besluit te nemen om de landbouwvrijstelling aan te passen of af te schaffen. Vanwege de demissionaire status van het kabinet ligt het nu niet in de rede om een dergelijk belangrijk beleidsbesluit te nemen. Een onderzoek naar de regeling staat gepland in 2022. Hoe dit onderzoek wordt vormgegeven ligt in de handen van mijn ambtsopvolger in overleg met de ambtsopvolger van de Staatssecretaris van Financiën. Mijn ambtsopvolger kan gebruik maken van uw beide aanbevelingen inzake dit onderzoek.

Hieronder reageer ik op de door u getrokken conclusies.

Als eerste conclusie schrijft u dat het fiscale doel van de landbouwvrijstelling is achterhaald en dat in de Miljoenennota 2020 de doelstelling van de landbouwvrijstelling bovendien dusdanig is omschreven dat voortzetting van de fiscale regeling een doel op zich is geworden. Verder schrijft u dat de vrijstelling daarom geen specifiek beleidsdoel heeft en dus ook niet bijdraagt aan het bereiken daarvan.

In de huidige situatie maakt de landbouwvrijstelling onderdeel uit van artikel 21 van de LNV-begroting waarin onder meer wordt gestreefd naar een weerbaar, veerkrachtig internationaal concurrerend land- en tuinbouwsysteem. Hoewel het oorspronkelijke doel van de regeling is vervallen, zou in voorgenomen onderzoek de vraag kunnen worden gesteld wat de grootte van de bijdrage van de landbouwvrijstelling is aan genoemde doelen.

De conclusie dat als gevolg van de voortzetting van de landbouwvrijstelling onder het systeem van de Wet inkomstenbelasting 2001, een fiscaal ongelijke behandeling van grondeigenaren-verpachters en grondeigenaren-landbouwers is ontstaan, is voor wat betreft de waardeverandering van hun (landbouw)gronden onjuist.

Grondeigenaren-landbouwers en grondeigenaren-niet-landbouwers worden weliswaar fiscaal anders behandeld, maar niet als gevolg van de voortzetting van de landbouwvrijstelling. In de Wet IB 2001 is ervoor gekozen om eigenaren van landbouwgrond die deze grond niet in het kader van hun (landbouw)onderneming gebruiken, in box 3 te belasten over het forfaitaire rendement dat zij behalen op het bezit/de exploitatie van hun landbouwgrond. De waardestijging van de landbouwgrond wordt als zodanig dus niet belast. De ongelijke behandeling komt hier in feite door de vormgeving van de Wet IB 2001. Overigens wil deze ongelijke behandeling niet zeggen dat één van beide grondeigenaren automatisch een voordeel heeft boven de ander.

Vervolgens concludeert u dat de minister van LNV de wenselijkheid van de landbouwvrijstelling onvoldoende heeft onderbouwd. De Rijksbegrotingsvoorschriften stellen dat de regeling als gevolg hiervan kan worden aangepast of afgeschaft. Ook enkele evaluaties wijzen erop dat het ministerie van LNV doelmatigheidswinst kan behalen door de middelen te herprioriteren. Hierover wil ik opmerken dat de landbouwvrijstelling in de loop der tijd diverse malen onder de loep is genomen en zowel mijn ambtsvoorgangers als ik onze eigen afwegingen hebben gemaakt om deze regeling te behouden. Wij beraden ons doorlopend op de wijze van optimalisering van de beleidsinzet ten behoeve van de agrarische sector en de maatschappij. Hierbij maak ik een brede afweging, waarbij niet alleen de rechtstreekse bijdrage aan beleidsdoelen een rol speelt, maar ook bijvoorbeeld de neveneffecten van een regeling, de gevolgen van afschaffing en het draagvlak om een regeling te wijzigen.

U concludeert dat als het kabinet besluit om de landbouwvrijstelling af te schaffen, dit waarschijnlijk tot een grotere budgettaire vrijval leidt dan eerder geraamd in het in 2019 verschenen rapport Beleidsdoorlichting Agrobeleid. Ook wordt de geraamde belastingopbrengst bij afschaffing eerder bereikt dan vermeld in dat rapport. In het onderzoek dat voor 2022 gepland staat zal de opbrengst bij afschaffing van de landbouwvrijstelling nader onder de loep worden genomen.

Subsidieregeling sanering varkenshouderijen

Ik ben blij met uw conclusie dat het zeer waarschijnlijk is dat geuroverlast door de varkenshouderij in gebieden waar veel varkens gehouden worden daalt als een direct gevolg van de Subsidieregeling sanering varkenshouderijen (Srv). U constateert daarbij dat de reductie van geuroverlast groter had kunnen zijn als minder varkenshouders hun aanvraag hadden ingetrokken. De redenen waarom varkenshouders, na het toekennen van een subsidiebeschikking, alsnog hebben afgezien van deelname zijn divers. U benoemt er een aantal in uw rapport en doet aanbevelingen om bij een toekomstige regeling een groter doelbereik te realiseren.

Ik herken uw bevinding ten aanzien van het ontbreken van een plan voor de controle op de naleving van de eisen uit de door deelnemende varkenshouders te

ondertekenen overeenkomst met de Staat der Nederlanden. Ik heb RVO gevraagd hiervoor een plan op te stellen.

Ons kenmerk
FEZ / 21101597

Uw aanbeveling om, met inachtneming van de Europese staatssteunkaders, de hoogte van de subsidie meer afhankelijk te maken van de bijdrage aan het beleidsdoel ben ik bereid te verkennen. Ik wil echter te grote verwachting hieromtrent temperen. De toepasselijke staatssteunkaders vereisen namelijk dat de te verlenen steun moet dienen voor de vergoeding van het waardeverlies van de activa. Bij de aangekondigde Landelijke beëindigingsregeling veehouderijtakken (Lbv) ben ik wel voornemens aanvragen niet uitsluitend te rangschikken op de hoogte van de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden, maar op kosteneffectiviteit (milieueffect per euro subsidie). Hierdoor komen veehouderijlocaties die zorgen voor de meest kosteneffectieve reductie van stikstofdepositie met voorrang in aanmerking voor een subsidie.

U beveelt aan zorg te dragen voor een betere afstemming tussen rijksbeleid en de rol van gemeente en provincies en te stimuleren dat ondernemers vroegtijdig gaan nadenken over deelname aan een saneringsregeling. Deze aanbeveling neem zeer ik ter harte. Uit de ervaring met de Srv is gebleken dat het besluit om definitief te stoppen voor veehouders meeromvattend is dan uitsluitend de hoogte van het subsidiebedrag en dat voor besluitvorming meer tijd noodzakelijk is. Tijdig overleg tussen veehouder en gemeente over herbestemming van de veehouderijlocatie is daarbij van groot belang. Bij de invulling van de Lbv zal ik hier rekening mee houden.

Ik begrijp uw aanbeveling om concreter aan te geven in welke mate een doel wordt nagestreefd. Bij toekomstige saneringsregelingen zal ik dit waar mogelijk doen, waarbij ik er wel op moet wijzen dat het vrijwillige karakter van een subsidieregeling, zoals de Srv, zorgt voor een grote mate van onzekerheid over het aantal subsidieaanvragen en daarmee over de doelrealisatie.

Hoogachtend,

Carola Schouten
Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit